



# Hindi Urdu for Health

*The Practice of Medicine in Hindi and Urdu*

[repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261](http://repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261)

---

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

---

## Unani Practice

Unani (also spelt Yunani) refers to the tradition of Graeco-Arabic medicine. Like Ayurveda, this also a comprehensive tradition of medicine that goes back of Hippocrates, but owes a lot to the wisdom and experience of Arabic and Persian physicians. India remains one of the most prominent countries encouraging research and education in the field of Unani medicine. Listening to the Unani video clips will make the students aware of not only the concepts used in Unani medicine, but also the integral role of faith in healing.

---

## FAITH IN UNANI

Video URI: [hdl.handle.net/2152/65720](http://hdl.handle.net/2152/65720)

### Contents:

|                           |   |
|---------------------------|---|
| Hindi Transcription ..... | 2 |
| Hindi Vocabulary .....    | 2 |
| Hindi Questions .....     | 3 |
| Urdu Transcription.....   | 4 |
| Urdu Vocabulary .....     | 5 |
| Urdu Questions .....      | 6 |

## Hindi Transcription

अ... अपना नाम बतायें, ये बतायें कि आप कहां से आये हैं? किस वजह से आये हैं? मेरी तबियत खराब हो रही थी दो-तीन दिन से... खांसी आ रही थी तो पास में से ही... हुआ क्या था, किस तरह की दवाई खाई थी? मतलब बुखार चढ़ रहा था सर्दी से... अब जो है आराम है काफी... तो ये हकीम साहब के पास आप कब से आते हैं? जी हां... कब से आ रहे हैं यहां? अब तो ये है जी पूरा परिवार ही काफी टाईम से इनके यहां आवे है, यहां, इनके यहां पे... लेकिन दवाई ये बड़ी अच्छी सूट आवे है, ये दवाई, इसलिये मैं कोई और दवाई लेता नहीं... आपने कभी अंग्रेजी दवाई ली है? नहीं जी, होम्योपैथिक भी मैंने पहले यूज की थी, वो भी मुझे सूट नहीं करी... यूनानी दवा सबसे बैस्ट है जी... और घर में आपके सभी ये ही दवाई लेते हैं? हां जी, ये ही दवाई लेते हैं जी... कभी किसी को ऐसा हुआ है कि बहुत खराब बीमारी हुई हो और इससे यूनानी से ठीक हुआ हो? जहन में आता है आपको? एक बार हमारे अब्बा के दर्द हो गया था जी रात को, करीबन डेढ़ बजे के करीब... तो डॉक्टर साहब के पास आये ले के, तो फिर इन्होंने दवाई दी, जब जा के वे फिट होये... अब तक तो बिल्कुल फिट हैं... गुर्दे का दर्द हो गया था उनके, ज्यादा, उसके बाद फिर दर्द नहीं हुआ... तो आप मानते हैं कि ये इलाज ठीक है? सबसे बैस्ट है जी ये... ये बतायें कि, कहा जाता है कि इलाज तो एक है यूनानी, लेकिन वो बरकत ऊपर वाले की है... बेशक जी... तो इसको मानते हैं इस बात को? जी बिल्कुल... अपने जबान में मुझे बतायें, क्योंकि मेरा सवाल इसमें नहीं आयेंगे... जी... ये सबसे, मतलब कैसे बताऊं आपको, ये बताओ? मैं ये पूछना चाह रहा था आपसे, कि, यूनानी में कहा जाता है, ये जो इलाज है, इसमें हाथ तो हकीम साहब का होता है... जी... अल्लाह की मर्जी हो बाकी.. जी... अल्लाह की तरफ से मदद मिलती है इसमें...

## Hindi Vocabulary

|  |               |
|--|---------------|
| Reason                                       | वजह           |
| Health                                       | तबियत         |
| Bad, poor                                    | खराब          |
| Cough  | खांसी         |
| Medicine, drug                               | दवाई          |
| Fever  | बुखार         |
| Winter                                       | सर्दी से      |
| Rest   | आराम          |
|  | हकीम साहब     |
| Family                                       | परिवार        |
| English medicine, western medicine           | अंग्रेजी दवाई |
| Homeopathic                                  | होम्योपैथिक   |
| Unani medication, unani medicine, unani drug | यूनानी दवा    |
|  | खराब बीमारी   |

|                         |                 |
|-------------------------|-----------------|
| Unani                   | यूनानी          |
| Pain                    | दर्द            |
| Kidney pain             | गुर्दे का दर्द  |
| Cure, remedy, treatment | इलाज            |
| Blessing                | बरकत            |
| Language                | जबान            |
| Allah's will            | अल्लाह की मर्जी |
| Allah                   | अल्लाह          |

## Hindi Questions

**यूनानी मरीज़ हकीम साहब के पास क्यों आते हैं?**

- 1 हकीम जी शरबत देते हैं
- 2 हकीम जी पैसे नहीं लेते हैं
- 3 दवा सूट करती है
- 4 हकीम जी का दवाखाना पास है

**यूनानी में कहा जाता है कि जो इलाज है हाथ तो हकीम साहब का होता है पर बाकी मर्ज़ी.... किसकी होती है?**

- 1 डॉ. की मर्ज़ी
- 2 मरीज़ की मर्ज़ी
- 3 अल्लाह की मर्ज़ी\*
- 4 सरकार की मर्ज़ी

## Urdu Transcription

اپنا نام بتائیں، یہ بتائیں کہ آپ کہاں سے آئے ہیں اور کس وجہ سے آئے ہیں؟

میری طبیعت خراب ہو رہی تھی دو تین دن سے۔۔۔ کھانسی آ رہی تھی تو پاس میں سے ہی۔۔۔

ہوا کیا تھا، کس طرح کی دوائی کھائی تھی؟

مطلب بخار چڑھ رہا تھا سردی سے۔۔۔ اب جو ہے آرام ہے کافی۔۔۔

تو یہ حکیم صاحب کے پاس آپ کب سے آئے ہیں؟ جی ہاں۔۔۔ کب سے آ رہے ہیں یہاں؟ اب تو یہ ہے جی پورا پریوار ہی کافی ٹائم سے ان کے یہاں آئے ہے، یہاں، ان کے یہاں پہ۔۔۔ لیکن دوائی یہ بڑی اچھی سوٹ آئے ہے، یہ دوائی، اس لئے میں کوئی اور دوائی لیتا نہیں۔۔۔

آپ نے کبھی انگریزی دوائی لی ہے؟

نہیں جی، ہومیوپیتھک بھی میں نے پہلے ایک دفعہ یوز کی تھی، وہ بھی مجھے سوٹ نہیں کری۔۔۔ یونانی دوا سب سے بیسٹ ہے جی۔۔۔ اور گھر میں آپ کے سدھی یہ ہی دوائی لیتے ہیں؟

ہاں جی، یہ ہی دوائی لیتے ہیں جی۔۔۔ کبھی کسی کو ایسا ہوا ہے کہ بہت خراب بیماری ہوئی ہو اور اس سے یونانی سے ٹھیک ہوا ہو؟ زہن میں آتا ہے آپ کو؟

ایک بار ہمارے ابا کے درد ہو رہا تھا جی رات کو، تقریباً ڈیڑھ بجے کے قریب۔۔۔ تو ڈاکٹر صاحب کے پاس آئے لے کے، تو پھر انہوں نے دوائی دی، جب جا کے وہ فٹ ہوئے۔۔۔ اب تک تو بالکل فٹ ہیں۔۔۔ گرد کا درد ہو گیا تھا ان کے، زیادہ، اس کے بعد پھر درد نہیں ہوا۔۔۔

تو آپ مانتے ہیں کہ یہ علاج بہت مفید ہے؟

سب سے بیسٹ ہے جی یہ۔۔۔

یہ بتائیں کہ، کہا جاتا ہے کہ علاج تو ایک ہے یونانی، لیکن وہ برکت اوپر والے کی ہے۔۔۔

بیشک جی۔۔۔

تو اس کو مانتے ہیں اس بات کو آپ؟ جی بالکل۔۔۔

اپنے زبان میں مجھے بتائیں، کیونکہ میرا سوال اس میں نہیں آئیگا۔۔۔

جی۔۔۔

آپ کیا مانتے ہیں؟

یہ سب سے، مطلب کیسے بتاؤں، یہ بتاؤ؟

میں یہ پوچھنا چاہ رہا تھا آپ سے، کہ، یونانی میں کہا جاتا ہے، یہ جو علاج ہے، اس میں ہاتھ تو حکیم صاحب کا ہوتا ہے۔۔۔

جی۔۔۔ اللہ کی مرضی ہے باقی۔۔۔ جی۔۔۔ اللہ کی طرف سے مدد ملتی ہے اس میں۔۔۔

اس بات کو مانتے ہیں؟

بیشک۔

## Urdu Vocabulary

|  |               |
|--|---------------|
| Reason                                       | وجہ           |
| Health                                       | طبیعت         |
| Bad, poor                                    | خراب          |
| Cough  | کھانسی        |
| Medicine, drug                               | دوائی         |
| Fever  | بخار          |
| Due to the cold                              | سردی سے       |
| Rest   | آرام          |
|  | حکیم صاحب     |
| Family                                       | پریوار        |
| English medicine, western medicine           | انگریزی دوائی |
| Homeopathic                                  | ہومیوپیتھک    |
| Unani medication, unani medicine, unani drug | یونانی دوا    |
|  | خراب بیماری   |
| Unani  | یونانی        |
| Pain   | درد           |
| Kidney pain                                  | گردے کا درد   |
| Cure, remedy, treatment                      | علاج          |
| Blessing                                     | برکت          |
| Language                                     | زبان          |
| Allah's will                                 | اللہ کی مرضی  |
| Allah  | اللہ          |

## Urdu Questions

یونانی مریض حکیم صاحب کے پاس کیوں آتے ہیں؟

- 1 حکیم صاحب شربت دیتے ہیں
- 2 حکیم صاحب پیسے نہیں لیتے ہیں
- 3 دوا سوٹ کرتی ہے
- 4 حکیم صاحب کا دواخانہ ان کے نزدیک ہے

یونانی میں کہا جاتا ہے کہ جو علاج ہے ہاتھ تو حکیم صاحب کا ہوتا ہے پر باقی مرضی---

- 1 ڈاکٹر کی
- 2 مریض کی
- 3 اللہ کی
- 4 سرکار کی